

2

Lehetőleg mindenki a kormánybiztossal szeretett volna beszélni és tőle személyesen kérni segítséget. A kormánybiztosság az első hetekben, naponta százával fogadta is a kérelmezőket és ahol csak lehetett, azonnal intézkedett.

Ugyanigy tettek a Kormánybiztosság többi dolgozói is. Ha mást nem, egyelőre legalább megnyugtatót és főleg bizalmat adtunk a kérelmezőknek arra, hogy mostmár lépésről-lépésre megindul az élet, a kibontakozás és felemelkedés a teljes elesettségéből.

Mivel a Felezabadulás utáni első hetekben - január második és február első felében - maga a főváros is hadi terület volt, ezt követően pedig még jóideig, egészen ápriliséig az ország területén folytak a további felszabadító harcok, ezért érthető, hogy az átvonuló csapatok miatt is, az utcai közlekedés helyenként akadályozva volt. Így aztán ezrével kértek a Kormánybiztosságtól is személyi igazolványokat.

Egységes magyar- és orosznyelvű személyi igazolványokat adtunk, melyekben igazoltuk, hogy a nevezett közérdekű munkát végez a Kormánybiztosság részére, ezért ~~XXXXXX~~ számára a szabadközlekedést biztosítani kell, más munkára igénybe nem vehető.

Ezeknek az igazolványoknak egyre nagyobb súlyuk lett, éppenugy, mint magának az egész Kormánybiztosságnak.

Rövidesen láthatók lettek - még a kézzel vontatott járműveken is - a feliratok, amelyek nagybetűkkel a Közellátási Kormánybiztosság megbízására, vagy részére történő munka végzésére hivatkoztak. A Kormánybiztosságnak egyre nagyobb súlya és tekintélye lett

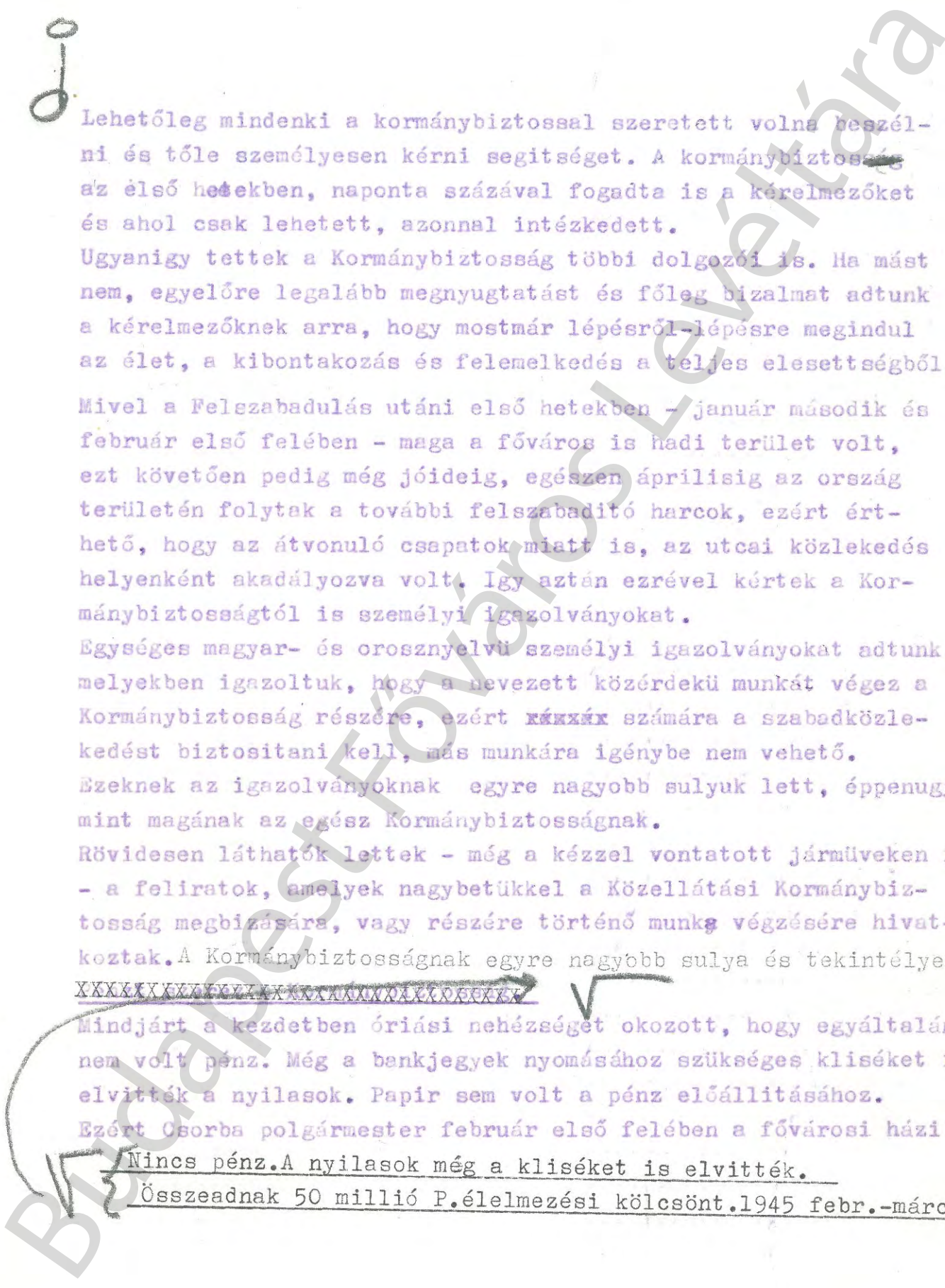
~~XX~~

Mindjárt a kezdetben óriási nehézséget okozott, hogy egyáltalán nem volt pénz. Még a bankjegyek nyomásához szükséges kliséket is elvitték a nyilasok. Papír sem volt a pénz előállításához.

Ezért Csorba polgármester február első felében a fővárosi házi

Nincs pénz. A nyilasok még a kliséket is elvitték.

Összeadnak 50 millió P.élelmezési kölcsönt. 1945 febr.-márc.



nyomdával 1 millió pengő névértékű évi 7,5%- kamatozású fővárosi kötelezvényt nyomtatott, melyet aztán a békésmegyei bankok útján sikerült elhelyezni.

Igy szerzett legelőször a főváros pénzt és ebből tudtuk az első kecskeméti almaszállítmányt is később megfizetni.

A Közellátási Kormánybiztosságnak azonban ennél sokkal több pénzre volt szüksége, hogy a vidéki nagybbréretű élelmiszer vásárlásokat fedezni tudja. Pénze azonban hosszabb ideig még a debreceni kormánynak sem volt

Igy aztán mindjárt a Kormánybiztosság megalakulása után néhány nappal, február 22-én a kormánybiztos összehívatta a Városházára a különböző szervezetek, érdekeltségek, nagyobb vállalatok képviselőit és közölte velük, majd kiadta felhívását 50 millió pengő élelmezési kölcsön jegyzésére, melynek visszafizetését a főváros szavatolta.

A kölcsönt napok alatt lejegyezték. Jegyezték a különböző bank és vállalati érdekeltségek, a pártok, az egyházak, de jelentős mértékben kivették részüket a kölcsönnyújtásban - munkabérük terhére - a gyárak és üzemek munkásai is.

A Kommunista Párt vállalta, hogy budapesti üzemi és hivatali pártszervezetei révén 10 millió pengő kölcsönt jegyez, melyet rövidesen még 4 millióval felemelt.

A budapestiek tisztában voltak azzal, hogy a kölcsönt saját élelmezésükhöz szükséges élelmiszerek vásárlására fogja a Kormánybiztosság felhasználni.

A kölcsönt formálisan a főváros vette fel, a Budapesti Nemzeti Bizottság február 21-én tartott ülésén hozott határozatában foglalt felhatalmazás alapján. 100-200 és 500 pengő értékű kölcsönjegyeket bocsájtottak ki kamatmentesen.

A kölcsön felvétele és részletes feltételeinek megállapítása

tárgyában február 26-án kiadott 60018/1945 VI. sz. polgármesteri határozat azonban többek között kimondotta, hogy az egész kölcsönt Budapest közellátási kormánybiztosa javára kell kezelni és annak rendelkezéseit betartani. A kölcsön bevétel terhére Budapest közellátási kormánybiztosa utalványoz, vagyis a kölcsönnel kizárólag a kormánybiztos rendelkezett.

Miután így az élelmiszerek vidéki begyűjtésére és felvásárlásához szükséges pénz biztosítva lett, a Budapesti Nemzeti Bizottság február 28-án a következő felhívással fordult Magyarországnépéhez Budapest élelmiszerral való megsegítésére:

"Budapest népe végszükségbe került. Romok közt, víz- és világítás nélkül, ablaktalan házakban tengődünk. Tegnap a háboru, ma az éhinség, holnap a járvány tizedeli meg sorainkat. Nők és gyermekek halnak éhen, férfiak esnek össze munkahelyükön.

A fasiszták gyilkosok hagyatéka ez. Nem tudták hosszú időre megkaparintani a várost, de arra felt erejükből, hogy elrabolják gépeinket, téli élelmünket, lerombolják házainkat. Azt akarták, hogy uralmukat ne a szabadság, hanem a halál váltsa fel. A fasiszták katonai megsemmisítése után továbbra is előttünk a kérdés: szabadság vagy halál.

Budapest népe élni akar. Mindent megteszünk, ami tőlünk telik. Eltakarítjuk a romokat. Helyrehozzuk a közlekedést. És minden talpalatnyi földet kertnek fogunk megművelni. Mindez kevés. Ki kell huznunk az új termésig és ha nem kapunk segítséget, szabadság helyett a halál vár reánk.

Magyar hazafiak! Magyar dolgozók! Mentsétek meg Budapestet!  
..... Magyar földműves! Vidéki városok, falvak, tanyak népe! Kenyeret Budapestnek. Elő a németek elől elrejtett élelemmel! Adjatok a budapesti bevásárlóknak élelmiszert, igát és rak-tárt. Szervezzétek a főváros vidékre költöző népének ellátását és elhelyezését. Segítsétek az éhség elől vidékre menekülő asszonyokat és gyerekeket....."